

4 Özellik

– Mustafa IŞIK · 04 Temmuz 2011

Muhammed (s.a.s) Mekke'den Medine'ye göçerken, şimdi şehir içinde kalan Kuba'ya varır varmaz, bir Mescid yaptırır. Medine'ye girince de "Mescid-i Nebi" diye bildiğimiz camiyi yaptırır. Bu davranışı örnek alan müslümanlar, fethettikleri veya yerleşim birimi kurdukları yerlere hemen mescid yaptırmışlardır.

Bünyan Ulu Cami, Beylikler döneminin beyi Zahrudin Mahmud tarafından, 1333 yılında yaptırılmıştır. Buranın dış kapısında bir âyet ve bir hadis yer almaktadır: "Allah'ın mescidlerini, ancak 1- Allah'a ve âhiret gününe inanan, 2- Namazı kılan, 3- Zekâtı veren 4- Allah'tan başka kimseden korkmayanlar yapar / tamir ettirir / yaşatırlar."

Yanında bir de hadis bulunmaktadır: "Kim bir mescid yaparsa, kuş yuvası kadar küçük de olsa, Allah ona Cennet'te bir ev yapar ve Beytü'l Hamd (Hamd/Şükür Evi) diye adlandırır."

"Kuş yuvası kadar" sözü, "küçük de, az da olsa" manasınadır. Nitekim cami yapımı için yardım toplanırken halkımız, "Senin de bir tuğlan bulunsun." derken bunu anlatmak istemektedir.

Bu âyet ve hadis, cami yaptırma/yaşatma konusuyla birinci derecede ilgili slogan sözlerdir. İkinin bir arada bulunuşu ise, Kayseri'deki eserler içinde -belkide Türkiye'de- tek örnek olmaktadır. Bu iki kutlu söz, birbirini tamamlayan ve destekleyen bir kompozisyon oluşturmaktadır.

Cami yapılmasını teşvik eden bu âyet ve hadis slogan haline gelmiş; bu noktadan hareketle yaptırılan camilerin kitabelerine nakşedilmiş ve uygun bir kompozisyon teşkil etmiştir. Değil "Kuş yuvası kadar" "Ulu Cami" dediğimiz büyük büyük camilerin yapılmasını sağlamıştır.

Osmanlı'nın Balkanlar'a girişinde de bu yapılmıştır. 600 yıl sonraki dönüş ve sonrası ise çokook acıklıdır. Kılıç sallayarak Viyana önlerine kadar gidebilmişiz ama gün gelmiş, elimizi-kolumuzu sallayarak Avrupa'nın göbeğine girmişiz. Giriş şekli farklı fakat sonuçta Avrupa'nın çeşitli ülke ve şehirlerinde -adı ya da kendi müslüman kişiler olarak- bulunma imkanı sağlamışız. Bu insanların da kendi müslüman olanları "Nuhun Gemisine sığınmak için" dernek adı altında, mescidler yaptırmışlardır. Bu binalar "kültür merkezi" olmuş; Mescid-i Nebevi'nin yürüttüğüne benzer etkinlikleri yürütmüştür.

Camileri imar etmenin ikinci şekli, cemaati meselesidir ki ayetin 2. maddesine girmektedir. Cemaati olmayan camiler ya amacı dışında kullanılır ya da yıkılır. Ülkemizde cami/mescit yıkımı olmasa da hiç "yok" değildir. Şehrimizde ise 2010 yazında, Eski Terminal Camisi -akşamdan sabaha- yıkılmıştır. Bir-iki yıllık sürec sonrasında cemaatsizliğe ve rantın gücüne dayanamamıştır.

"Mescidin imarı" demek yapımı, yaşatılması, ibadet edilmesi demektir. Rahmetli Elmalılı Hamdi Yazır (ö: 1942) der ki: "Ayette, açık olarak dört madde sıralanmaktadır." Biz yukarıda bunların altını çizdik. "İlk üç özelliğe sahip fakat 4. özelliği olmayanlar "Günün birinde bir kafirin veya zalimin hatta alelade bir cür'etkârın tehdidinden korkarak kendi elleriyle mescidleri yıkmak zilletine bile düşebilirler."

Ekim ayının ilk haftası "Camiler Haftası" olarak anılmaktadır. Kayseri'de cami/mescid yaptırma konusunda sıkıntı yaşanmasa da ayette geçen maddeler önem taşımaktadır. Hele rahmetlinin vurguladığı 4. madde.

Ona ne kadar muhtacı.